

Energetske zajednice

Energetske zajednice.....	1
Kako ovaj tečaj funkcionira	2
Ishodi učenja	2
Uvod	2
Što je energetska zajednica?	3
Energetske zajednice u europskom kontekstu	4
Prednosti energetske zajednice	4
Zaključak.....	5
Dodatni resursi	5
Zahvala	5
Pripisivanje slika	6

Kako ovaj tečaj funkcionira

Ovaj kratki, 30-minutni tečaj istražuje što je energetska zajednica, zašto su važne i koje su prednosti članstva u jednoj.

Možda ste:

- Zanima vas što je energetska zajednica i kako bi vam i vašem kućanstvu mogla koristiti.
- Zainteresirani za smanjenje potrošnje energije i uštedu troškova.
- Dio kućanstva koje i troši i proizvodi energiju te ima interes za energiju u zajednici.

Ovaj tečaj produbit će vaše razumijevanje digitalne energetske tranzicije i podržati vaše vlastito digitalno energetske putovanje! Dio je niza od 12 tečajeva pod nazivom [*Digital Energy Essentials*](#) (Bitni elementi digitalne energije), koje je razvio projekt Every1, a čiji je cilj omogućiti i osnažiti sudjelovanje svih u energetskej tranziciji. Više o projektu možete saznati na: <https://every1.energy>

Na kraju tečaja predlažemo neke dodatne materijale za učenje koje možete istražiti. To uključuje tečaj [*"Što je digitalna energetska tranzicija?"*](#) koji istražuje što je digitalna energija i razloge zbog kojih se krećemo prema digitalizaciji naše proizvodnje i potrošnje energije.

Ovo je prijevod izvorne [engleske verzije tečaja](#), koja uključuje mogućnost polaganja kratkog kviza i stjecanja Every1 digitalne značke.

Ovaj je projekt dobio financijska sredstva iz programa Europske unije Obzor za istraživanje i inovacije (2021.–2027.) u okviru ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava br. 101075596. Jedinstvena odgovornost za sadržaj ovog tečaja leži na projektu Every1 i ne odražava nužno stavove Europske unije.

Ishodi učenja

Nakon proučavanja ovog kratkog tečaja trebali biste biti u stanju:

- Objasniti što je energetska zajednica i njezinu ulogu u digitalnoj energetskej tranziciji Europe.
- Razumjeti prednosti energetske zajednice i za pojedince i za širu zajednicu.

Uvod

Energetske zajednice su lokalne inicijative koje mogu pomoći svima da se uključe u digitalnu energetskej tranziciju.

U ovom tečaju detaljnije ćemo pogledati što su energetske zajednice i koja je njihova uloga u europskoj digitalnoj energetskej tranziciji.

Pogledamo zašto biste se možda željeli uključiti i pridružiti energetskej zajednici. Možda želite uštedjeti novac, zanima vas povezivanje s drugima zainteresiranim za iste teme ili želite biti energetski prosumeri (npr. istovremeno i potrošači i proizvođači energije).

Što je energetska zajednica?

U ovom članku ["U fokusu: energetske zajednice za transformaciju energetskog sustava EU"](#)

energetske zajednice opisane su kao "pravne osobe koje osnažuju građane, mala poduzeća i lokalne vlasti da proizvode, upravljaju i koriste vlastitu energiju."

Svatko se može uključiti u energetske zajednice. Energetske zajednice također mogu poprimiti različite oblike, ovisno o potrebama njihovih članova.

Na primjer, neke energetske zajednice mogu biti usmjerene na proizvodnju energije, dok se druge mogu usredotočiti na skladištenje ili distribuciju energije. Postoji niz različitih usluga povezanih s energijom koje se također mogu pružati članovima energetskih zajednica.

Diljem Europe postoje tri uobičajena modela energetskih zajednica. Ti se modeli mogu opisati na sljedeći način:

1. Izravan sporazum s proizvođačem električne energije (umjesto s opskrbljivačem električne energije, koji obično opskrbljuje kućanstva) omogućuje energetskej zajednici kupnju energije izravno i u veleprodaji. Ponekad se nazivaju *Ugovori o kupnji električne energije* (PPA).
2. Korištenje članarina za financiranje proizvodnje energije pružanjem financijske potpore za proizvodne instalacije.
3. Povezivanje potrošača i proizvođača energije u istoj regiji kako bi pojedinačna kućanstva mogla kupovati i prodavati energiju, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Različiti se modeli također mogu kombinirati ovisno o potrebama članova.

Prema zakonodavstvu EU-a, energetske zajednice mogu biti u obliku bilo kojeg pravnog subjekta, uključujući udrugu, zadругu, partnerstvo, neprofitnu organizaciju ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Digitalizacija omogućuje i podržava energetske zajednice. Na primjer, digitalne tehnologije imaju važnu ulogu u upravljanju kupnjom i prodajom energije proizvedene iz obnovljivih izvora, kao što su kućni solarni paneli.

Nacionalno zakonodavstvo također je ključno za određivanje oblika koji energetska zajednica može poprimiti.

Energetske zajednice u europskom kontekstu

Članak "*U fokusu...*" izvještava da "...čak 83 % svih kućanstava u EU moglo bi doprinijeti proizvodnji obnovljive energije, odgovoru na potražnju i/ili skladištenju energije do 2050."

Kao što je vidljivo u posljednjem odjeljku, energetske zajednice mogu osnažiti pojedince i kućanstva da budu uključeni u različite aspekte proizvodnje energije.

Slijedom toga, energetske zajednice imaju specifičnu i važnu ulogu u europskoj digitalnoj energetskej tranziciji.

Postoji niz europskih direktiva koje podržavaju energetske zajednice diljem bloka. U središtu tih direktiva je paket "Čista energija za sve Europljane" iz 2019. godine, koji potrošačima daje pravo da sami odaberu i preuzmu opskrbu energijom, proizvodnju i pohranu u svoje ruke, bilo pojedinačno kao prosumeri, bilo kolektivno putem energetskih zajednica.

U svibnju 2022. Europska komisija pokrenula je svoj [plan REPowerEU](#), čiji je cilj smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima iz Rusije. U sklopu ove inicijative, EU ima za cilj postići jednu energetska zajednicu po općini s više od 10.000 stanovnika do 2025. godine.

Prednosti energetske zajednice

U energetskim zajednicama građani mogu pristupiti jeftinoj obnovljivoj energiji preuzimanjem vlasništva nad proizvodnim postrojenjima, kao i informacijama o tome kako povećati energetska učinkovitost u svojim domaćinstvima. Pouzdane i ažurne informacije o energetskej učinkovitosti mogu vam pomoći da bolje razumijete i kontrolirate svoju potrošnju energije i račune, istovremeno održavajući pojedinačna ulaganja pristupačnima.

Na lokalnoj razini energetske zajednice mogu doprinijeti stvaranju mogućnosti za zapošljavanje i poboljšati društvenu koheziju putem godišnjih skupova i lokalnih aktivnosti.

Energetske zajednice također mogu doprinijeti povećanju prihvaćanja projekata obnovljive energije od strane javnosti i olakšati privlačenje privatnih ulaganja u tranziciju prema čistoj energiji.

Energetske zajednice mogu biti učinkovito sredstvo za restrukturiranje naših energetskih sustava, osnažujući građane da lokalno pokreću energetska tranziciju i izravno imaju koristi

od bolje energetske učinkovitosti, nižih računa, smanjene energetske siromaštine i više lokalnih prilika za zelene poslove.

Energetske zajednice također mogu osnažiti lokalne zajednice da udruže snage i ulažu u čistu energiju.

Kao što je ranije spomenuto u tečaju, djelovanje kao jedinstveno tijelo znači da energetske zajednice mogu pristupiti svim odgovarajućim energetske tržištima na jednakim uvjetima kao i drugi sudionici na tržištu.

Zaključak

Energetske zajednice podržavaju povećanje primjene čistih tehnologija, omogućuju pojedinačnim kućanstvima sudjelovanje u digitalnoj energetske tranziciji i osnažuju zajednice.

Igraju središnju ulogu u europske digitalne energetske tranziciji i imaju potencijal uključiti velik broj pojedinaca i kućanstava diljem Europe.

Dodatni resursi

- Pregledajte neke izvještaje Europske komisije, ključne podatke i primjere energetske zajednice u Europi u [proizvodima Repozitorija energetske zajednice](#).
- Pročitajte dodatne Every1 materijale za učenje o energetske zajednicama: <https://every1.energy/knowledge-hub>
- Detaljnije istražite različite vrste energetske zajednice u ovom akademskom članku autora Koltunov, M., Pezzutto, S., Bisello, A., Lettner, G., Hiesl, A. van Sark, W., Louwen, A. & Wilczynski, E. (2023) [Kartiranje energetske zajednice u Europi: status quo i pregled postojećih klasifikacija](#) Sustainability, 15, 8201.

Zahvala

"Energy Communities" je prilagodba odabranog materijala iz djela ["Energy Communities"](#) (b.d.) Europske komisije i ["In focus: Energy communities to transform the EU's energy system"](#) (13. prosinca 2022.) Glavne uprave za energetiku ("Izvorna djela"), koja su licencirana pod [licencom CC BY 4.0](#). Ovu prilagodbu izradio je i objavio projekt Every1 (prilagoditelj) i licencirao je pod [licencom CC BY-SA 4.0](#), osim ako nije drugačije navedeno.

Prilagoditelj je izmijenio Izvorno djelo "Energy Communities" u sljedećim aspektima:

- Korišteni su odabrani isječki iz članka (npr. tekst REPowerEU o ciljevima energetske zajednice na razini općina, uvodna izjava o formatu energetske zajednice dodana je u odjeljak "Što je energetske zajednica?") te je tekst revidiran (npr. tekst o

prednostima energetske zajednice preraden/preoblikovan je u odjeljku o prednostima zajednice u povezanom tečaju).

Prilagoditelj je izmijenio izvornu radnju "U fokusu: energetske zajednice za transformaciju energetskeg sustava EU" na sljedeće načine:

- Odabrani odlomci iz članka korišteni su (npr. definicija *energetske zajednice*, tekst iz odjeljka o pravnom okviru EU-a) i integrirani u tečaj.
- Odabrani isječki iz članka su revidirani i prilagođeni (npr. tekst iz odjeljaka *Odabir modela energetske zajednice* i *Što je "energetska zajednica"?*).

Pripisivanje slika

Glavna slika: [Italija, Marche, Recanati – seoski krajolik](#) – autor Gianni Del Bufalo licenciran je [pod CC BY 2.0](#).

Što je energetska zajednica: [pokretanje Moss Community Energy](#) (radionica izrade solarnih panela) autor 10 10 licencirano je [pod CC BY 2.0](#).

Energetske zajednice u europskom kontekstu: [Italija – Toskana – Siena – Duomo](#), autor Harshil Shah, licencirano je [pod CC BY-ND 2.0](#).

Prednosti energetske zajednice: [Pokretanje Moss Community Energy](#) od strane 10 10 licencirano je [pod CC BY 2.0](#).